

Martina Žatecká: „Svatební košile“ Antonína Dvořáka a Vítězslava Nováka. Příspěvek k recepci. Bakalářská práce ÚHV FF UK v Praze 2013, 75 s.

Oponentský posudek

Jak vyplývá z podtitulu, předložená bakalářská práce Martiny Žatecké se zabývá výhradně dobovou recepcí, neboli pojednává a rozebírá stati a kritiky, uveřejněné v dobovém českém tisku. Po úvodních kapitolách, v nichž autorka podává základní informace o vzniku a prvních provedeních Dvořákova a Novákova díla, se zabývá postupně jednotlivými aspekty, zmiňovanými a diskutovanými v dobových kritických textech, které si sama pracovně pojmenovala. U Dvořáka jsou to: „dramatičnost“ – „sjednocení a tematičnost“ – „hudební skvost“ – „úloha postav“ – „rozdělení“ (míní se Dvořákovo rozdělení Erbenova textu) – „technika, hudební výraz a prostředky“ – „umrlec a dívka“ – „styl“ – „žánr“ – „problematika textu a jeho deklamace“ – „zhudebnění textu“ – „rozržitost“ (neboli údajný myšlenkový chvat). U Nováka jsou to kategorie (nadpisy) „naturalismus“ – „Svatební košile pod kritikou přátel“ – „symfonická báseň hrůzy“ – „dramatičnost“ – „sjednocení a souvislosti“ – „novátorství a mistrovství“ – „ironismus“ – „lyrika a epika“ – „technika“ – „interludia“ – „problematika zhudebnění balady“ [u Nováka]. V další části textu se autorka věnuje kritikám, které se týkaly provedení Dvořákových Svatebních košil v Anglii a byly vesměs následně přeloženy a publikovány v českém hudebním tisku. V závěrečném oddílu práce poukazuje na kritiky, které se zamýšlejí nad důvody, kvůli nimž Novák komponoval Erbenův baladický text znovu, a pokoušejí se o porovnání předností a nedostatků obou zhudebnění.

V souvislosti s předloženou prací je třeba ocenit především autorčinu píli a svědomitost, s níž sebrala a shromáždila velkou většinu relevantních dobových českých kritik, jakož i pečlivost při závěrečném zpracování a vnější úpravě předloženého textu. Zároveň je však třeba říci, že poměrně velká část jejího textu sestává z pouhých citací úryvků z těchto kritik, jež jsou někdy dost rozsáhlé (srov. např. s. 38–41, 44–45 a zvl. 58nn.). V tomto směru není podle mě na místě tvrzení uvedené v abstraktu práce, že dobové citace jsou zahrnuty kvůli [pouhému] „oživení textu“ / „to vivify the text“ (s. 4 a s. 5).

Hlavním nedostatkem předložené práce, poukazujícím na meze a limity autorčina uvažování, je ovšem to, že shromážděné prameny (tj. dobové recenze a kritiky) nejsou podrobeny ani elementárnímu kritickému zkoumání a posouzení. Autorka práce klade jednotlivé kritické soudy – pozitivní a negativní – jednoduše vedle sebe, bez bližší reflexe a vyhodnocení. Nesnaží se zjistit, byť by to bylo pouze na základě existující slovníkové a přehledové literatury, jako jsou Československý hudební slovník osob a institucí I-II nebo Dějiny české hudební kultury 1890–1918, atp., z jakých ideových a estetických pozic příslušní kritikové vycházeli, jaký byl jejich celkový názor na vývoj a směřování české hudby na konci 19. a na počátku 20. století, a proč tedy mohli nebo spíše museli formulovat svoje kritické soudy tak, jak to učinili. Není zde místo na to, abych odkazovala na všechny autory kritik na

Dvořákovo a Novákovo dílo, které Martina Žatecká ve své práci cituje. Zmíním pouze heslovitě jména Karla Steckera či Otakara Šourka na jedné straně a proti nim jméno Josefa Bartoše na straně druhé.

Závěrečný soupis „literatury“ (s. 72–75) prozrazuje, že autorka si dost dobře neuvědomuje rozdíl mezi literaturou a prameny a není schopna rozlišit, které citované texty jsou v případě její práce prameny a které představují literaturu k danému tématu.

Nehledě na uvedené výhrady se domnívám, že předložená práce v zásadě odpovídá nárokům, kladeným na bakalářskou kvalifikační práci, a může být proto přijata k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

V Praze 30. 1. 2013

Prof. PhDr. Jarmila Gabrielová, CSc.